

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk fejében kapják

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11—13. SZ. TELEFON 85—12

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel kérjük is
Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

TARTALOM: A nemzetközi madárvédelem és Olaszország. — Állatvédelem és gyermekvédelem. — *Egyesületi és szövetségi hírek:* A soproni állatvédő egyesület rendes közgyűlése. — A szentgotthárdi állatvédő egyesület rendes közgyűlése. — A sárvári állatvédő egyesület közgyűlése. — A bajai állatvédő egyesület rendes közgyűlése. — A nagyszombeni állatvédő egyesület megalakulása. — A resicai állat- és madárvédő egyesület megalakulása. — Országos Állatvédő Egyesületi új tagok. — Ajándékok. — Az Országos Ifjúsági Madárvédő Liga. — Felhívás madárvédelemre. — *Irodalom:* A Pécsen székelt „Mecsek Egyesület“. — „A gazdasági tudósítók évkönyve 1910. évre.“ — „Aquariumi tanulmány“. — *Szemle:* Kutya-, macska- és lólakomák. — A szegekkel való patkolás. — *Állatok világa:* Kutyahúség. — *Hírek:* Személyi hír. — „A Balaton madárvilágának védelméről“. — Az V. nemzetközi ornithologiai kongresszus Berlinben. — Országos ebkiállítás Budapesten. — A pozsonyi ifjúsági állat- és növényvédő Liga. — Udvarias kutyapecérek. — *Különfélék:* Állatvédők gondolatai. — Sch. M. mottója. — Helyesbítés. — Komondor kutya, tisztavérű, szép, fiatal német vizsla és német spitz vétel és eladás.

A nemzetközi madárvédelem és Olaszország.

Közlönyünk január havi számában tettünk már említést a Rómában fennálló nemzetközi mezőgazdasági intézet decemberi közgyűlésében a nemzetközi madárvédelmet illetőleg hozott határozatról.

A m. kir. Ornithológiai Központ szíves volt az említett határozatnak hivatalos szövegét az O. Á. V. E.-nek megküldeni több példányban, abból a célból, hogy esetleg érdeklődők e szöveget az egyesületnél megszerezhessék.

Az ügy kiváló fontosságánál fogva az említett határozat szövegét alább közöljük.

A hozott határozatra nézve a januáriusi számban már elmondtuk igénytelen nézetünket. De elodázhatlan kötelességünknek ismerjük, hogy Olaszországnak a nemzetközi madárvédelem keretébe leendő bevonása érdekében az Országos Állatvédő Egyesület által már korábban tett és a nemzetközi mezőgazdasági intézet jelen határozatával összefüggő lépéséről megemlékezzünk.

Ismeretes, hogy a nagy német állatvédő egyesületek állandó agitációt folytatnak abból a célból, hogy Olaszországot a madárvédelem eszméjének megnyerjék. Évről-évre százezernyi röpiratokkal látják el az Olaszországba utazó közönséget, hogy a madárvédelemnek propagandát csináljanak, és időről-időre köriratokat intéznek a külföldi állatvédő egyesületekhez, hogy a cél érdekében közös akcióban részt vegyenek.

Az 1904. évben is érkezett az O. Á. V. E.-hez egy ily körirat, melyben arra szólították fel, hogy a madárvédelem érdekében az olasz kormányhoz forduljon.

Az O. Á. V. E. ezt a lépést nem tartotta alakilag elfogadhatónak, hanem az ügyre nézve célravezetőbbnek találta, ha a magyar földmivelésügyi miniszterhez fordul.

A 386/904. sz. a. december 10-én tett felterjesztésben az O. Á. V. E., a mindenki előtt ismert indokok hangsúlyozása mellett, sajnálattal konstataulta azt, hogy Olaszország az 1902-ben Párisban a hasznos madarak nemzetközi védelméről szóló egyezményhez hozzá nem járult.

Azonban miután az egyezményt megelőző tárgyalások közben, 1876-ban, Ausztria-Magyarország és Olaszország között a hasznos madarak védelmére nézve egy külön egyezmény jött létre, melyben mind a három állam magát a hasznos madarak védelme tekintetében bizonyos fokig kötelezte, az O. Á. V. E. arra kérte a földmivelésügyi minisztert, hogy az olasz kormánytól oly irányban tenne lépéseket, hogy az az utóbb említett egyezményben vállalt kötelezettségnek feleljen meg.

Az Országos Állatvédő Egyesületnek ez előterjesztésére a földmivelésügyi miniszter tényleg az óhajtott irányban érintkezésbe lépett a közös külügyminiszterrel és ennek útján római nagykövetségünkkel, mely iratváltások nyomán a földmivelésügyi miniszter ur 3447/eln. sz. — VIII. A. 4. 1905. 1905 július hó 6-án kelt leiratával válaszolt az O. Á. V. E. felterjesztésére, melyben a miniszter ur a tett lépések felemlítése kapcsán így nyilatkozik:

„Minthogy a nemzetközi mezőgazdasági intézet létesítése iránti mozgalmat maga az olasz király indította meg, remélhető, hogy az intézmény létesülésével a hasznos állatok védelméről is gondoskodás fog történni.“

Tényleg gróf Zselénski Róbert, Magyarország

delegáltja, a római nemzetközi mezőgazdasági intézet illetékes szakosztályában még az 1905. évben szívós következetességgel három ízben hozta szóba a madárvédelem ügyét, mely azonban, dacára a hozott előzékeny szakosztályi határozatoknak, csak az 1909. év december havában tartott II. közgyűlés alkalmával érvényesülhetett, midőn azt Miklós Ödön, volt földmivelésügyi államtitkár, Magyarország delegáltja, szabatos formában és kimerítő indokolással szavá tette.

A közgyűlés a következő javaslatokat fogadta el:

1. Az általános mezőgazdaság érdekei tekintetéből a közgyűlés abban a véleményben van, hogy föltétlenül szükséges, hogy a mezőgazdaságra hasznos madarak hathatós védelme kiemeltessék és életbe léptetessék.

2. Tekintettel arra, hogy a mezőgazdaságra hasznos madarak védelméről szóló 1902. évi párisi nemzetközi konvenció 9. és 12. cikke minden államnak szabad akciót biztosít, a közgyűlés azon óhajának ad kifejezést, hogy azok az államok, amelyek az intézet tagjai, járuljanak hozzá az 1902-ben Párisban aláírt konvencióhoz, szem előtt tartván azon módosításokat, amelyeket minden ország különleges viszonyai megkívánnak.

3. A közgyűlés elismeri annak hasznosságát és szükségességét, hogy:

a) minden lehető sürgetés és lépés megtörténjék a különböző országok kormányainál a konvenció teljes sikere és keresztülvitele tárgyában;

b) a hozzájáruló államoknak ajánltassék, hogy a közönséget a madarak hasznáról felvilágosítsák és hogy ezen ismereteket az elemi iskolák által vagy bármily más, a kormányoknak rendelkezésére álló uton, terjesszék;

c) az 1902. évi, a madarak védelmére létesített konvencióhoz hozzájárult különböző kormányok szőlítassanak fel, hogy az intézetnek szolgáltatassanak teljes adatokat arra vonatkozólag, hogy mily módon alkalmazzák a konvenciót, úgy hogy az intézet összegyűjttesse az összes államok törvényhozására vonatkozó adatokat, beleértve azokat is, melyek nem járultak hozzá a konvencióhoz, abból a célból, hogy ezek az adatok egy speciális monográfiába összefoglaltassanak;

d) a legközelebbi közgyűlés elé e lépések eredményéről egy részletes jelentés terjesztessék.

—vi—

Állatvédelem és gyermekvédelem.

Írta: Dr. Jellinek Ede.

Most, amidőn ország- és világszerte állam és társadalom váltva azon fáradoznak, hogy erkölcsi és gazdasági szempontból egészségesebb alapot teremtsenek a legalsóbb néprétegek emberesebb megélhetésének és művelődésének: most, amidőn ezen magasztos cél minden embert nemre, felekezetre, osztályra és fajra való tekintet nélkül egyesít arra, hogy a magával tehetetlen s ezért zülledező inséges gyermekhad meg-

mentésével megelőztessenek azon veszélyek, amelyeket a nyomor magában rejt, nem érvénytelen a gyermeknevelésnek az állatvédelemre s viszont ennek a gyermeknevelésre való kölcsönös hatásáról néhány szót ejteni.

Ha a nevelésnek feladata a lelket finomítani, a szép és jó iránt fogékonnyá tenni s viszont a gonosztól távol tartani, azt hiszem, nincs sok hathatósabb eszköz erre az állatvédelemnél. Ha a gyermeki lélek irtózik az állat bántásától, mennyivel inkább fog irtózni embertársának bántásától; ha a gyermeki lélek oly annyira gyengéddé s érzékenynyé válik már az állat szenvedése iránt, mennyivel inkább válik ilyenné az ember szenvedése iránt. Ez azon alapelv, amelyből kiindulva oly nagy fontosságúnak találom az állatvédelem eszméjének bevitelét a gyermekvédelem körébe.

A csavargó gyermek vadsága mindenben talál magának tárgyat, legyen az élő vagy élettelen. Nem egyszer van alkalmunk utcai suhancok kedvteléseit látni abban, amint egy birtokukba jutott gazdtálan macskát lábánál ráncigálva, vesszőkkel szurkálva, ütve-rángatva halálra kinezhatnak s végső vonaglásában még örömvöltések s füttentyések között életre ébreszthetnek. A tárgy változhatik, másszor lehet egy kis kutya, patkány, béka, bogár.

A gyakori lókinzások is legtöbbször oly egyének művei, akik mint például a fuvarozók, kocsisok, gyermekkorukban magukra hagyatva nélkülözték amaz anyagi és lelki istápolást, amelyet korunk elhagyott gyermekeinek a gyermekvédelmi intézmények nyújtanak. Ők tehát soh'sem emelkedve ki a nem velük született, hanem hozzájuk tapadt durvaságból, ezen durvaságot beveszik családjuk körébe, ahol is az még fokozva a szesz ital mértéktelen élvezete által, maradó hatással van hitvestársra és gyermekekre. Ily nagy durvaság egyetlen ellenszere a már az állat iránt érzett gyengédség, amiből azután mint egy mindent melegítő s bevilágító nappal kisugárzik minden más nemes érzelem.

Érthető mindezek után, miért hozom egymással összefüggésbe az állatvédelem s gyermekvédelem eszméit. A gyermekmenhelyeken első sorban tér adandó az állatvédelem eszméinek. E végből a gyermek elé teendő olvasmányok javarésznél az állatvédelem köréből valónak kell lennie, mert ezen olvasmányokból nemcsak az állatok létért való küzdelmébe, hanem azok lelki világába is nyer betekintést a gyermek. Látja, hogy az állatok is önmaguk s fajuk fentartása végett miként fáradoznak, mily gyengéden s aggódva nevelik kicsinyeiket, hogy védekeznek önerejükkel a természet zordsága s más külbehátások ellen, hogy takarékoskodnak némelyek, mily nemes tulajdonságokkal bírnak mások. Mindez pedig a fejlődő gyermeket megbarátkoztatja az életnek bár nehéz, de emellett sokszor kedves pályájával. A romlásnak kitett gyermekben szunnyadozó nemesebb érzelmek egy helyesebb élet tudatára ébrednek, a mások javait irigylő, kiméletet nem ismerő önzés, munkától irtózó téltenség helyébe a mindennel megbékülő szeretet lép. A ferde nevelés szülte kegyetlenséget, könyörtelenséget, mely minden bűnnek okozója, a szájalomérzés váltja fel, mert a

rossz utra tévedt vagy inkább vezetett gyermek akarat híján, öntudatlanul sodródik bele a pusztulásába.

Szükséges volna tehát, hogy a társadalom minden rétege felismerjén az állatvédelemnek végeredményben az emberiség erkölcsi fejlődésére való nagy befolyását, már tisztán e szempontból is az eddigieknél nagyobb, mondhatnám általános terjedelemben felkarolná az állatvédelem eszméjét, annak helyet biztosítana a lelkekben, mert ezáltal kevesebb bűnös és több munkáskéz fog érvényesülést keresni a társadalomban, mi végeredményben mérhetetlen erkölcsi és gazdasági haszonra vezet.

Egyesületi és szövetségi hírek.

A soproni állatvédő egyesület rendes közgyűlését március hó 4-én tartotta. Tárgyai a következők voltak:

I. *Elnök* üdvözlő a megjelenteket és felkéri a jegyzőkönyv vezetésére Eigner István urat.

Az egyesület a lefolyt évben bevégezte madárvédelmi működésének tizenkettedik, mint állatvédő-egyesület pedig, működésének tizedik évét.

A jegyzőkönyv hitelesítésére Lehner Mihály és Wachtel Frigyes urak kiküldetvén, elnök a következő szavakkal megnyitja a gyűlést:

Nagy hálával tartozik az egyesület a városi rendőrfőkapitány urnak, ki az egyesület törekvését mindenkor legnagyobb készséggel támogatja és előmozdítja.

Az első titkár fáradatlan munkálkodásának tulajdonítja pedig az eddig elért szép eredményeket. (Éljenzés).

II. *Első titkár* a múlt évi működésről szóló jelentését csak rövid sommázatban adja elő.

1. Itteni helyi lapoknak be lett küldve három madárvédelmi és két egyéb állatvédelmi cikk illetve közlés.

2. Az „Állatvédelem” című lapnak az együletünk működéséről és gyűléseiről szóló közléseken kívül, négy madárvédelmi és öt egyéb állatvédelmi cikk.

3. A m. kir. ornithologiai központhoz, madárvédelmi telepeinkről szóló évi jelentések.

4. Illetékes helyen az állat — illetve — madárvédelem érdekében hat beadvány lett benyújtva.

5. A megye összes elemi- (községi) iskolái körlevél útján fel lettek kérve, hogy tartsák meg a madarak és fák napját és közöljék velünk, hogy mikor tartották ezt meg.

6. Illetékes helyen feljelentve lett két állatkinzási és három madárfogdozási, illetve madárpusztítási eset.

7. Tizenhat városi rendőr összesen husz állatkinzási esetet jelentett fel. Az egyesület részéről ezek számára kitűzött jutalom-díjak f. évi február 20-án lettek a városi közgyűlési teremben ünnepélyes módon kiosztva.

8. Madáreledel az 1909—10. tél folyamán eddig 200 kg. lett beszerezve.

9. Az O. Á. V. E. közlése szerint a soproni iskolák számára az 1908—09. évi gyermeknaptárból 868 darab lett megrendelve. Egyesületünk összesen 110 drb gyermeknaptárt adott karácsonykor az itteni siketnéma-intézetnek, a „Széchenyi-Otthon”-nak és a „Mária-Josephinum”-nak.

10. Nyomárkay László urat, kismartoni tagunkat, valamint Galambos Ferenc és Neuhaus Hermann urakat, savanyukuti tagjainkat, illetve csoportvezető urakat, kik sokat fáradoztak ezen két nagyobb csoport létesítése érdekében, valamint a madárvédelem terén is, elismerő oklevéllel tüntettük ki.

11. Adományoztak: Groedl testvér urak (Lakompakon) tiz és Simon Aranka urhölgy (Sopronban) két koronát.

12. Tartottunk a rendes közgyűlésen kívül három választmányi gyűlést.

13. Az alapító tagok száma nem változott. A rendes tagok száma a lefolyt évben 313 volt, 18-al kevesebb, mint 1908-ban.

14. Elintézve lett a lefolyt évben 240 ügy, illetve levelezés.

Törekvésünk mindig az volt, hogy feladatunknak minden irányban megfeleljünk, ha ez nem egészen sikerült, ennek a csekély anyagi támogatás volt az oka.

A komoly és minden tekintetben közhasznú munkát teljesítő állatvédő-egyesületek bizony nálunk is nagyobb érdeklődést és anyagi támogatást érdemelnének a nagy közönség részéről. Kérjük nagyon tisztelt tagjainkat, hogy együletünket új tagok bejelentésével erősíteni sziveskedjenek.

Kegyeskedjék a n. t. közgyűlés jelentésünket tudomásul venni. A közgyűlés köszönettel tudomásul vette a jelentést.

III. Az egyesületi pénztáros bemutatja és felolvassa a számvizsgáló-bizottság által felülvizsgált és mindenben helyesnek találta évi számadást, mely szerint a bevételek összege: 737 K 16 f.-t, a kiadásoké 667 K 55 f.-t tesz ki; készpénz maradvány 69 K 61 f. (Lásd lejjebb).

A közgyűlés éljenzéssel és köszönettel megadta a felmentvényt.

IV. Az egyesületi könyvtáros jelentése szerint a könyvtár a lefolyt évben 11 magyar és 8 német állat-, illetve madárvédelmi munkával (kötettel) szaporodott. Ez most is a Petőfi-téren lévő kath. főelemi iskolai épületben van elhelyezve. Könyvtári óra, július és augusztus hó kivételével, minden kedden d. e. 10-től 11-ig van. A gyűjteménytárban a lefolyt évben változás nem történt.

A közgyűlés a jelentést köszönettel tudomásul vette.

Az 1909. évi zárszámadás.

Bevétel:

Maradvány 1908-ról	79 K 06 f.
313 rendes tagdíja (à 2 K)	626 „ — „
8 darab oduért	8 „ 80 „
6 „ egyesületi jelvényért	6 „ — „
2 „ használt etetőasztalért	2 „ — „
Groedl testvér urak adománya	10 „ — „
Simon Aranka urhölgy adománya	2 „ — „
Megtérült szállít. díj	— „ 50 „
Az „Állatvédelem” folyóirat előfizetési árát megtérítette 4 tag (à 70 f)	2 „ 80 „

A bevételek összege: 737 K 16 f

Kiadás:

Madáretetés díjazása	10 K — f.
Madárelledel	95 " 20 "
Rendőrök 1908. évi jutalomdíjai	45 " — "
Könyvtári költség	24 " 34 "
Posta és iroda	47 " 15 "
Előfizetés az „Állatvédelem“ folyóirat 286 példányára (á 70 f) és a pénz beküldési költsége	200 " 62 "
Nyomatványok	76 " — "
Közgyűlési meghívók kihordása	4 " — "
4 tagcsoportnak (Kismarton, Savanyukut, Lakompak és Sopronkeresztur) állat-, illetve madárvédelmi célokra	81 " — "
Bélyegző és festék a pénztáros számára Hozzájárulás a „Wiser-emlékkő“ felállít- ásához (Grazban) és postakölt- sége	3 " 40 "
110 darab gyermeknaptár ára és posta- költsége	20 " 12 "
A pénzbeszedő-szolga díjazása	11 " 12 "
A pénzbeszedő-szolga díjazása	47 " 60 "
A kiadások összege:	667 K 55 f.

V. Első titkár előadja még a következőket:

Az egyesület vagyona:

Készpénzben	69 K 61 f.
18 darab fészekodu á 1 K 10 f (a pénz- tárosnál)	19 " 80 "
37 darab egyesületi jelvény á 1 K (a pénztárosnál)	37 " — "
Gyümölcsözőleg elhelyezett alapító-tag- sági díjak	720 " — "
Az ezek után fel nem vett 1908 és 1909. évi kamatok	57 " 89 "
1 könyvtári szekrény	60 " — "
1 gyűjtemény	90 " — "
A könyvtár (160 kötet) eredeti értéke	618 " 80 "
A gyűjteménytár (88 db.) eredeti értéke	370 " 40 "

Összes értéke: 2.043 K 50 f.

Az egyesület vagyona képezik még a különféle helyeken alkalmazott két nagy madáretető-kunyhó (az Erzsébet-ligetben és Wárisch-erdőben) és a számos (114 drb.) különféle etető-asztal, illetve készülék és (459 drb.) madárfészek-odu.

A savanyukuti csoportunk derék vezetője, Galambos Ferenc, állami iskolai igazgató-tanító ur jelentése szerint a csoport mult évi bevétele 36 K 50 f volt, közte 10 K segély az ottani fürdőbizottságtól; a többit az együletünktől kapta; kiadás: 25 K 18 f. Beszereztetett 13 fészekodu és 5 kg. madárkalács. Az etetőasztalok ki lettek javítva. A madárvédelem érdekében különösen fáradozott Neuhaus H. községi bíró ur. Dr. Melzer Antal ur évek óta lelkes barátja a madárvédelemnek, több mint 50 fészekodu van kertjében elhelyezve és el is foglalták ezeket mind a hasznos madarak. Neuhaus H. ur is 15 odut helyezett el kertjében, Neuhaus Károly ur pedig 10 darabot. A többi csoportokból jelentés még nem érkezett be.

A közgyűlés a közlötöket köszönettel tudomásul vette.

VI. Elnök közli, hogy buzgó másod-titkárunk, Mayer Géza postatiszt ur, legnagyobb sajnálatunkra oly súlyosan megbetegedett, hogy felgyógyulása nem remélhető, kéri ennek folytán, hogy a n. t. közgyűlés ezen tisztséggel más valakit megbizni sziveskedjék és javaslatba hozza Eigner István ur megválasztatását. Eigner István ur egyhangulag éljenzéssel meg lett választva mint másodtitkár.

VII. Számvizsgáló bizottsági tagokul meg lettek választva: Kár József, Rheim Samu és Seidl Samu urak.

VIII. *Indítványok folytán* egyhangulag és nagy lelkesedéssel meg lett választva:

Tiszteletbeli elnökül: Öméltósága Marosi Máday Izidor, ny. miniszteri tanácsos ur, az O. Á. V. E. és a magyar állatvédő egyesületek szövetségének nagyérdemű elnöke. Tiszteletbeli tagokul: Dr. Melzer Antal, magázó ur Savanyukuton, aki ugy az egyesületünk körül, mint a madárvédelem terén számos éven át nagy érdemeket szerzett magának és mint első savanyukuti tagunk sokat fáradozott önzetlenül. Elismerő oklevéllel ki lett tüntetve Mayer Géza ur, az egyesület eddigi másodtitkára.

(Elszomorodott szívvel kell itt közölnünk, hogy Mayer Géza, mielőtt a kitüntetéssel megörvendeztetettük volna, időközben jobblétre szenderült. Ravatalára koszorut tettünk le és szép számban vettünk részt a temetésén.)

Köszönet lett kifejezve az Elnökségnek, az egyesületi tisztikarnak és választmányának, a helyi sajtónak és mindazoknak, akik az egyesületet törekvéseiben támogatni szivesek voltak.

Több tárgy nem lévén, Elnök a megjelenteknek újból köszönetet mondva, bezárja a gyűlést. (Éljenzés.)

A **szentgotthárdi állatvédő egyesület** március 7-én tartotta VIII. rendes évi közgyűlését, melynek jegyzőkönyvéből kivonatilag a következőket közöljük:

Fodor Árpád áll. főgimn. tanár elnöklete mellett jelen voltak: Balog Simon, Bauer József, Czigány János, Dingesz Mihály, Friedrich Jakab, György Marcell dr., Horváth József, Huber Miksa, Krém György, Kunsch János, Nádassy Kálmán, Pum Károly, Sád Henrik, Schaffer Emil dr., Sperner Anzelm. Timár Frigyes, Urweisz József, Usz István és Wellisch Béla.

Elnök megnyitó beszédében üdvözlőlvén a jelenlévőket, említést tesz arról, hogy az egyesület védője, Vajda Ödön főrendiházi tag, zirci apát meleg áldását küldötte 20 korona kíséretében és hogy a közgyűlést az O. Á. V. E. elnöksége is szívélyesen üdvözlí. Mindkét üdvözlésért a közgyűlés köszönetet szavaz.

Az elnök ezután indítványozza, hogy „három nagy hazánkfiát arra kérjük föl, engedjék meg, hogy magas személyük, nagy nevük szerény egyesületünket diszítse.“

Elnök a választmány megbizásából indítványozza, hogy diszelnöknek Széll Kálmán v. b. t. t. ur választassék meg. (Hosszantartó lelkes éljenzés.) „Széll Kálmán, mondja elnök, országgyűlési képviselőnk, az újabb Szentgotthárdnak valódi atyja, megteremtője, ez már elég ok volna arra, hogy fölkérjük, álljon ez ifju

intézmény élére; de ő azonkívül hogy európai hírű pénzügyi férfit, személyesíti egyesületünknek mind a három irányát, u. m. a közgazdaságot, a közművelődést és a humanizmust.

A másik két nagy férfi pedig éppen az, akiknek a hazai állat- és madárvédelem a legtöbbet köszönhet t. i. Apponyi Albert gróf és Darányi Ignác volt miniszter, v. b. t. t. urak. Apponyi Albert grófnak köszönhetjük a „madarak és fák napja”-nak behozatalát, Darányi Ignácnak pedig az ügyünket szolgáló intézmények egész sorozatát. Szívvel-lélekkel kiáltunk ki tehát Széll Kálmánt diszelnökünknek, Apponyi Albert grótot és Darányi Ignácot pedig tiszteleti tagjainknak. (Lelkes éljenzés.)

Az elnök titkár akadályoztatása következtében előterjeszti az általa szerkesztett évi jelentést, mely nagy részével emlékezik meg az úgy lelkes hívének, Liszkay József, m. kir. honvédeztudós elhunytáról.

A tavaly megkezdett taggyűjtés oly sikerrel folyt, hogy a tagok száma és ezzel a jövedelem a két év előttihez képest megkétszereződött. 1907-ben ugyanis 174 tag volt, 1908-ban 270, 1909-ben 332. A tagsági díjak összege 1907-ben 338 K-ra, 1908-ban 504 K-ra, 1909-ben 634 K-ra emelkedett. A tagok száma következőképpen oszlik meg: 9 tiszteleti tag, 7 alapító (köztük 1 tiszt. tag), 22 csoporttag, 4 családtag, 180 helybéli rendes és 111 vidéki rendes tag.

Az egyesület működésének legfőbb része az iskolákkal és a tantervekkel van kapcsolatban. Ők voltak az egyesületi munka leghálásabb méltányolói és részesei. Ezt szóval is kifejezték több tanítógyűlésen. Az egyesület gyakorlati működése nemcsak a járásra szorított. Az egyesület küldött fészekodvakat Resicabányára és Nagyszébenbe is előadásra való bemutatásra, mintáknak.

Az egyesület múlt évben 100 darab odut hozott, mind ingyen osztotta szét. Tavasszal még 75-öt akaszt ki. Eddig mindössze 500 odvat alkalmazott, de a tanítók, tanulók, és mások is sokat készítettek. Szathmáry Sándor áll. tanító jelentése szerint az ő tanítványai Magasfokon már mind készítettek 2-3 fészkelő házikót. Az etetés is rendszeresen folyt. Az idén két új nagy etető asztalt és egy kicsit állítottak föl, kezdettől fogva 53-at. Az egyesület költségén csak Szentgotthárdon etették a madarakat, de a közönség az egész járásban gyakorolta a jótéteményt, különösen az iskolák. Magasfokon spárgára fűzött tökmagláncokat akasztottak karácsonyfákra; e csemegére sok kékcinke járt rá a gyermekserég és a jó tanító nagy öröme. A tavalyi magvakon kívül 20 kilogramm madárkalácsot is hoztak Baranyakárászról.

A káros madarak tojásait 6 fillérjével fizette az egyesület és így többet hoztak be 1000 darabnál.

„Évi jelentésünket az elnöknek „Bevezetés az állatvédelemben” c. felolvasásával együtt 400 példányban kinyomattuk és ez utóbbit külön szintén 400 példányban. Ezeket szétküldöttük járásunk határain túl is. El is értük vele a kívánt hatást és elismerést arattunk még oly előkelő szaklapok részéről is, mint a Néptanítók Lapja és a Köztelek.”

„Tudósításaink megjelentek az „Állatvédelem” c.

hivatalos szövetségi szaklapban, melyet minden tagunk számára járattunk 70 fillérjével.”

„Elméleti működésünk belső része következőkből állott:

1. A „Szentgotthárd” című helyi lapban „Állatvédelem” című állandó rovatot vezettünk, melynek megengedéséért fogadja köszönetünket e helyütt a kiadó, Wellisch Béla és a szerkesztő Mathiasz Artur tanár.
2. Pum Károly alelnök előterjesztése a „A tanítószerepe a madarak és fák védelmében”, megjelent a szentgotthárdi római katolikus elemi iskola értesítőjében.
3. Felhívást küldtünk járásunk iskoláihoz a teendők tárgyában.
4. Állatvédelmi faliablakot küldtünk néhány iskolának, melyeknek még nem volt.
5. 300 darab gyermeknaptárt osztottunk ki a tanulók között s ezenkívül 100 darabot még megvétettünk velük.
6. Az állami főgimnázium ismeretterjesztő előadásainak sorozatában elnökünk is szerepelt „Társadalmunk madárvédelme” című felolvasásával. Ezen előadások költségeire 20 koronát szavazott meg a választmány.
7. Karner János radalfalvi tanító fölolvastatott a madárvédelemről az ev. tanító-egylet őszi értekezletén Ókörtvélyesen.
8. Ugyanezen értekezleten javasolta Kirnbauer János tanító, hogy kérjék fel a lelkészeket, hogy évenként egy állatvédelmi szónoklatot tartsanak. Pum Károly alelnökünk ezt megelőzőleg tett hasonló indítványt a római katolikus tanítógyűlésen Rábaszentmártonban.
9. Az Orsz. Ifj. Madárvédő Ligába fölvetettük összes iskoláinkat, még az áll. főgimnázium 4 osztályának 127 tanulóját is. Ez évig kezdettől fogva 11000 tanulójegyet irattunk alá, az idén az országos ligának 2000 jegyét használtuk el.
10. Az áll. főgimnázium Önképző Körében 20 K pályadíjjal következő tételt tüztük ki: A tanuló és az állatok.
11. A földmivelésügyi m. kir. miniszteriumtól 400 példányt kaptunk ajándékba Herman Ottó és Csörgény Titusz remekművéből, „A madarak hasznáról és káráról” címűből. Az O. Á. V. E.-től 50 példányt kaptunk Máday Izidor elnök könyvének német fordításából, mely a hazai állatvédelem történetét tárgyalta. Az O. Á. V. E. mindedig 5610 darab füzetet ajándékozott egyesületünknek. Mindezeket, valamint más füzeteket is szétosztottunk a tagok, iskolák és tanulók között.
12. Könyvtárunkat értékes szakművekkel gyarapítottuk. A könyveket kölcsön is adtuk.
13. Erdő-, mező- és rendőrök között 60 koronát osztottunk ki jutalmul, illetőleg serkentésül.

Az egyesület nemcsak az O. Á. V. E.-tel és a magyar társaságokkal, a M. Kir. Ornithológiai Központtal, hanem külföldi állatvédő egyesületekkel és szakférfiakkal élénk összeköttetésben állott.

Az elnök előadást tartott Kassán, Körmenten, Sárvarrott és az ő közreműködése folytán alakult Nagyszébenben új egyesület Cseley József áll. főgimn. tanár buzgalmából Resicabányán Gontza Miklós áll. tanító szervezésével és Szombathelyen fog megalakulni még Rádai Gyula felső kereskedelmi isk. tanár buzgalmából az új testvéregyesület. Tapolcán is az ő ösztönzésére és utbaigazítására fáradozott Karácsony Kálmán főszolgabíró az egyesület megalakításán. Cikkeket, tudósításokat küldtünk a propaganda céljából Vasvármegyének

majdnem minden lapjában és szívesen szolgáltunk mindenkinél tanácssal, utmutatással és a „Bevezetés az állatvédelemben” c. füzetkénkel.

3. Az elnök fölszólítására Kunsch János m. kir. adóhivatali ellenőr, az egyesület pénztárosa, a következő pénztári jelentést mutatja be:

<i>Bevétel:</i> Pénztári maradvány 1908. évről	678 K 90 f.
Kamat betétek után 1909. évről.	25 „ 32 „
Tagsági díjak 1907. és 1908. évről	30 „ — „
Családtagok után 1909. évről.	12 „ — „
Csoporttagok „ „ „	35 „ 44 „
Alapító tagok „ „ „	50 „ — „
Rendes tagok „ „ „	507 „ — „
Adományok	20 „ — „
Gyermeknapért	2 „ 30 „
Összesen	1360 K 96 f.
Levonva a kiadást	692 „ 39 „
Maradvány	668 K 57 f.
<i>Kiadás:</i> Jutalmak	60 K — f.
Szövetségi nagygyűlés	50 „ — „
„Állatvédelem” c. hivatalos lap	200 „ 90 „
300 drb. gyermeknap	30 „ 22 „
Odvak	91 „ 84 „
Káros madarak tojásaiért (1075 drb. á 6 f.)	64 „ 52 „
Madárkalács	19 „ — „
Szállítási költségek	13 „ 79 „
Nyomatványok, könyvek, írószerek	94 „ 35 „
Napszámos, küldönc	35 „ 60 „
Postabélyegek, sürgönyök	32 „ 17 „
Összesen	692 K 39 f.

A számvizsgáló-bizottság nevében szóló Czigány János m. kir. adótárnok javaslatára a közgyűlés megadja pénztárosnak a felmentvényt.

A pénztáros az 1910. évi költségvetést terjesztette elő:

<i>Bevétel:</i> Tagsági díjak	620 K — f.
Kamatok	25 „ — „
Adományok	40 „ — „
Összesen	685 K — f.
Kiadás	670 „ — „
Maradvány	15 K — f.
<i>Kiadás:</i> Szövetségi közgyűlési uti költség	50 K — f.
Jutalmak	50 „ — „
Tojások beváltására	20 „ — „
Pénzbeszedő	20 „ — „
Állatvédelmi lap	200 „ — „
Gyermeknap	30 „ — „
Madárétek	40 „ — „
Odvak	60 „ — „
Postaköltség	25 „ — „
Nyomatvány	90 „ — „
Etető asztalok	15 „ — „

Pályázati díj	20 K — f.
Ismeretterjesztő előadások	20 „ — „
Madárétező küldönc	10 „ — „
Egyéb költségek	20 „ — „
Összesen	670 K — f.

A költségvetést a közgyűlés egyhangulag elfogadta.

Erre a közgyűlés Kunsch János pénztárosnak és Pum Károly alelnöknek buzgó működésükért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott; az alelnöknek különösen azért, mert önként végezte a madárétező körüli munkákat.

Elnök előterjesztésére az alapszabályok oly irányban módosítottak, hogy tiszteletbeli és levelező tagokul külföldiek is megválaszthatók; — a választmányi tagok száma pedig a tagok összes számának 10%-ban állapították meg.

5. Számvizsgálókká újra megválasztották: Czigány Jánost, Huber Miksát és Nádassy Kálmánt. A választmányba kisorsolás után újra megválasztották Lukács Jánost, Martin Antalt, Reischl Gyulát, Stichletner Károlyt és Sztojka Viktor dr.-t.

6. Wellisch Béla indítványára az elnök jegyzőkönyvi köszönetet kapott.

Az elnök fölkérte Nádassy Kálmán dohánygyári aligazgatót és Sád Henrik ciszt. r. jószágkormányzót a jegyzőkönyv hitelesítésére és nagy éljenzés közben bezárta a közgyűlést.

A sárvári állatvédő egyesület közgyűlése. *Barabás István* ideigl. elnök bejelenti, hogy az alapszabályok miniszterileg jóváhagyva visszaérkeztek, tehát itt az ideje, hogy az egyesület tényleges működését megkezdje s a tagdíjakat is beszedje. Mivel ez a múlt évben nem volt lehetséges, kénytelen volt az egyesület a központnál a szokásos járulék elengedését kérni; a kérés eredménnyel járt. Bár a tagdíjak beszédhetők nem voltak, gyűjtés útján 39 K 40 fillérhez jutott az egyesület, mely összegből 80 drb fészekodu és madár-egység szereztetett be s az iskolás gyermekekből 16 csoport alakítottán, a város 16 helyén egész télen át rendszeresen folyt a madárétező; annak idején az oduk kihelyeztetek. Ezek után elnök hivatkozva nagy elfoglaltságára, kéri a közgyűlést, hogy tisztségétől mentse fel. A közgyűlés köszönetet mond ideiglenes elnökének a szervezés körül tanusított buzgó fáradozásáért, a lemondást elfogadja s *Barabás* ur indítványára megválasztja elnökül *Regensperger János* urat, a káptalani uradalom felügyelőjét, ki is a választást elfogadja. A többi tisztség így tölteni be: alelnök: dr. *Szontagh Viktor*, titkár: *Benda László*, jegyző: *Kovács József*, tan. pénztáros: *Hajgató Gyula*, ügyész: dr. *Dénes Mór*. Választmány: *Szép Gy.-né, Barabás István, Csöppenszky Károly, Dózsa János, Fialla József, Glassics Egyed, Hegyi József, Heiszter Károly, Horvát Lajos, Huszár Mihály, Kovács József, Krenner Pál, dr. Markovics Sándor, Singer Zsigmond, dr. Szita Elemér, Toscanó Gyula, Thury Béla, Vásárhelyi János, Wieder Antal, Wolf László.*

Ezután felkéri a közgyűlés *Barabás István* urat,

mint a járási tanítókör elnökét, hogy az állatvédelmet e hatáskörében is felkarolni sziveskedjék. Ezzel a gyűlés véget ért.

A Bajai Állatvédő Egyesület folyó évi január 6-án tartotta rendes évi közgyűlését.

A közgyűlést *Hesser Gyula* elnök nyitja meg, üdvözölvén a megjelent érdeklődő közönséget, szép szavakban fejtegeti az állatvédelemnek kettős feladatát, úgy mint erkölcsi és nemzetgazdasági fontosságát. Felkéri *Palotai Irén* cisztercita főgimn. tanárt felolvasásának megtartására. A „Védjétek az állatokat“ címen tartott szivhez szóló és nagy tetszéssel fogadott felolvasásért a közgyűlés a szerzőnek jegyzőkönyvi köszönetet szavaz s elhatározza, hogy a felolvasás egész terjedelmében a jegyzőkönyvbe iktatassék.

Ruppert Antal alelnök s *Gáspár János* titkárnak a közgyűlést megelőző választmányi ülésen tett részletes jelentéseiből kiemeljük a következőket: Elnökség átiratban felkéri az elemi iskolák igazgatóit a Madarak és Fák Napjára megtartására. Ennek megünnepléséről *Novoth István*, az állami elemi iskolák igazgatója értesíti az Egyesületet. 700 darab Gyermeknap-tár került forgalomba s kiosztásra a bajai iskolák tanulói között. *Balogh Sándor* csendőrőrmester jegyzőkönyvi köszönetet kap nagyarányú lelkes állatvédelmi tevékenységeért, miről felettes hatóságát is értesíti az elnökség. Beszerzetett újabb egy *Kühnel*-féle etetőkunyhó és több fészekodu és kisebb etető került elhelyezésre.

Ezután *Kovács Andor* pénztáros terjeszti elő a múlt évi zárszámadást és az ezidei költségeloirányzatot, melyeket a közgyűlés jóváhagyólag tudomásul vesz.

A közgyűlés elhatározza többek indítványára, hogy a Bajai Lövésztársulatnak madárvédelmi tevékenységeért jegyzőkönyvi köszönetet mond, lépéseket tesz a Madarak és Fák Napjára minél impozánsabb módon való megtartására, intézkedik az ifjusági Madárvédő Liga terjesztése érdekében, felkéri a rendőrkapitányságot az Egyesület támogatására. A Berliner Tierschutz-Verein-hoz, mely már évek óta küldi nyomtatványait, köszönő iratot intéz. Újabb madárvédő táblák elhelyezéséről gondoskodik stb.

Az elhunyt és elköltözött választmányi tagok helyébe *Gáspár János*-né, *Erdős Jakab* polg. iskolai igazgatót, *Klénáncz György* tisztii főügyészt és *Palotai Irén* főgimn. tanárt választja meg.

A közgyűlés a tisztikárnak buzgó tevékenységeért köszönetet szavaz.

Elnök felkéri a közgyűlést új tagok gyűjtésére, mert több anyagi eszközzel rendelkezvén, sokkal intenzívebben szolgálhatja az egyesület azt a nemes célt, melyért alakult; megköszöni a jelenlévők érdeklődését s az ülést bezárja.

A nagyszebeni állatvédő egyesület megalakulása.

Nagyszebenben, az erdélyi részek eme nagy értelmiséggel bíró városában *Cseley József* főgimnáziumi tanár és *dr. Róth Viktor* lelkes buzgólkodása folytán az állatvédő egyesület a magyar és német anyanyelvű lakosság egyetértő örvendetes részvétele mellett megalakult.

A megalakulásról szóló tudósításokból a következőket emeljük ki:

A nagyszebeni állatvédő egyesület márc. 31-én tartotta alakuló ülését, melyet mint korelnök *dr. Schuller Henrik* vármegyei tisztii főorvos vezetett. A szép számmal egybegyűltek (hölgyek és urak), *dr. Róth Viktor* felvilágosító és a nemes célt jelző szavai után kimondották az egyesület megalakulását, valamint a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez való csatlakozást. Elénk tetszéssel fogadták az országos állatvédő egyesület elnökének, — *Máday Izidor* ny. miniszteri tanácsosnak *Cseley József* tanár útján az alakuló gyűléshez intézett megleghangu üdvözlő levelét, melyben úgy a maga, mint az országos állatvédő egyesület részéről mindenkor támogatást ígért. Felolvasás és némi módosítás után elfogadták az elkészített alapszabály-tervezetet, melyet jóváhagyás végett a kormányhoz felterjesztenek. Megválasztották az ideiglenes tisztikart is, melynek feladata az egyesület végleges megalapításának előkészítése és a tagok gyűjtése. Gyűjtő-ív minden választmányi tagnál, valamint *Drottleff József* és *Budovszky Lajos* papir- és könyvkereskedésében rendelkezésre áll. Közfelkiáltással megválasztottak: elnöknek: *dr. Schuller Henrik*, alelnök: *Cseley József* tanár, titkár: *dr. Róth Viktor*, jegyző: *Schuschnig Emil*, pénztárnok: *Pissel Károly*, választmányi tagok: *dr. Roth Viktorné*, *dr. Szalay Béláné*, *Pissel Károlyné*, *dr. Schuller Henrikné*, továbbá *Obermayer Károly*, *Wotsch Rudolf*, *dr. Schuller Miksa* és *Fodor Ferenc*. Végül az elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére felkért két tag kijelölése után, a jelen voltak elénk éljenzése közben zárta be az eszmecserében gazdag alakuló ülést.

Örömmel üdvözöljük a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének kötelékében az új egyesületet, mint ügyünknek egy új és tekintélyes munkatársát és központját.

A resicai állat- és madárvédő egyesület megalakulása.

A Gontza Miklós, állami néptanító buzgó kezdeményezése és fáradozása nyomán Resicán létesült egyesület április hó 3-án alakult meg 275 aláíratkozott tag és közel 300 résztvevő jelenlétében.

A megjelenteket *Tietz József*, áll. el. isk. igazgató üdvözölte és hatásos szavakkal ismertette az összejövetel nemes célját. Indítványára a közgyűlés vezetésére *d'Elle Vaux Béla* főszolgabíróvá választották meg nagy lelkesedéssel.

Elnök javaslatára a jegyzőkönyv vezetésével *Gontza Miklós* bizatott meg.

Az elnök bejelenti, hogy az alakulandó egyesületet a szentgotthárdi és a Krassó-Szörény vármegyei egyesületek táviratilag üdvözölték. Elnök ezután felkérte az Országos Állatvédő-Egyesület képviselőjében megjelent kiváló szakírót, *Tafferner Bélát*, a vármegyei *Á. V. E.* érdemdus I. titkárát előadásának megtartására. *Tafferner Béla* az *O. Á. V. E.* nevében köszönetet mondott az egyesület létrehozatala körül érdemeket szerzett

uraknak, nevezetesen a kezdeményezőnek, Gontza Miklósnak, ugyszinté d'Elle Vaux Béla, Marton György és Bálint Miklós uraknak; ugyancsak indítványára a közgyűlés táviratilag üdvözölte Máday Izidor min. tanácsost, az O. Á. V. E. elnökét.

Előadó magyar és német nyelven magas színvonalon álló, érdekes és tartalomdus előadást tartott, melyben az állatvédelem szükséges voltát és fontosságát számításokon alapuló meggyőző érvekkel bebizonyította és az állatvédelemre vonatkozó minden tudnivalókra részletesen kiterjeszkedett. Az osztatlan tetszéssel fogadott előadást elnök indítványára a jegyzőkönyvben megörökítik.

Az előadás után az elnök felhívására a közgyűlés kimondta az egyesület megalakulását és egyuttal elhatározta, hogy a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozik.

Az alapszabályokat a választmány fogja megállapítani s azt egy erre a célra összehívott rendkívüli közgyűlés elé terjesztik.

Következett a tisztikar és a választmány megválasztása. Megválasztottak: elnökek: Pálya Mátyás prépost-plébános; alelnökök: Orthmayr Alajos, Tietz József; titkár: Gontza Miklós; pénztáros: Kunz Albert; ügyész: dr. Csapó Alfréd. Választmányi tagok: Albu István, Bálint Miklós, Bruka János, dr. Engel Sándor, Gergutza János, Halmágyi Arnold, Hoffmann Jenő, Hollschwandtner Ede, Kanabé Dezső, Kajetán Jenő, Kajetán György, Kubán Endre, Kubányi Endre, Kund Gusztáv, dr. Kurzweil Hugó, Marila János, Mercen Mihály, Müller M., Neda Avram, Patesán Miklós, Popoviciu János, Sajó György, Schwarcz József, Schneider József, Stefán János, Speidl Ernő, Tamás Gyula, Vásárhelyi Sándor, Wekerle Nándor, Wiegandt Henrik.

Kund Gusztáv állatorvos javaslatára kimondták, hogy a választmányba nők is felvehetőek.

A közgyűlés d'Elle Vaux Béla lelkes hangú záróbeszédjével fejeződött be.

*

Az Országos Állatvédő Egyesület külön iratban üdvözölte az új egyesületet és részünkről mi is a legnagyobb örömmel veszünk tudomást az új állatvédő központ létrejöttéről, mely előreláthatólag Szövetségünk buzgó tagja és munkatársa lesz.

Országos Állatvédő Egyesületi új tagok. Új tagként beléptek a folyó év I. negyedében: Alapító tag: marosi *Máday Izidor*, marosi *Máday Izidorné*. Rendes tagok: *Herodek József*, özv. *Kotschy Erichné*, *Klekner Mihályné*, *Kerschütz Ferenc* máv. főművezető (*Rákospalota*), *Tomy Lajos*, *Kallós Márkus*, *Heisler József*, *Kosinsky Viktor*, *Rátonyi Zoltán* állatkerti igazgató, *Jéger Klára*, *Mandel Menyhért*, a szentlőrinci téglagyár r.-ti. tisztviselője, *Frindt Antalné*, mészárosmester neje, *dr. Jánosy Boldizsár* főorvos (*Széchenyi-telep*), özv. *Szini Károlyné*, *Bartha Rudolf*, a Pesti Magyar Ker. Bank tisztviselője, özv. báró *Brown Rezsóné*, *Pöschl Béla* intéző (*Fokszabadi, Veszprémmegye*), *Schmidthauer Antalné*, *Bermüller Alajosné*, *walters-*

kircheni Effenberger Ágostné, máv. főellenőr neje, *Nonner Klárka*, *Jajczay János* háztulajdonos, *Brust Béla*, báró *Forster N.* (*Koros, Nyitram.*), *Perényi Kelemen* százados (*Nagyvárad*), *Kreindl Antal*, *Mayer Jenő* III. é. g. akad. hallgató (*Magyaróvár*), *Tóth Mihályné* (*Szeged*) *Martini József* asztalosmester, *Posch József* vendéglős, *Szabadszállás* község (*Pest vm.*), *Fülöpszállás* község (*Pest vm.*), *Árvay Rudolf* villanyszerelő.

Ájándékok. Folyó év I. negyedében a következő ajándékokat vettük:

Dr. Lendl Adolf 8.—, *Institut Pasteur Chamberland* 200.—, *Groder Kornél* 5.—, *Névtelen* 6.—, *Dr. Balog Arnoldné* 5.—, *Battonyai Ödönné* 10.—, *Kolosváry Károlyné* 5.—, *Gróf Pálffy-Daun Lipótné* 50.—, *Magy. Orsz. Közp. Takarékpénzt.* 25.— koronát.

Az Állatvédő-házra adakoztak:

Mosch Béla 10.—, *Soltész Vilmos* 20.— koronát. A nemesszívü adakozóknak hálás köszönetét nyilvánítja

az Orsz. Állatvédő Egyesület.

Az Országos Ifjúsági Madárvédő Ligába március hónapban beléptek: *Czirbusz Endre* ev. tanító (*Kondoros*) által 50 tag, *Állatvédő Egyesület* (*Eperjes*) 7000 tag, állami elemi iskola (*Beszterce*) 400 tag, összesen 7450 tag korona.

Az Esztergomi Állatvédő Egyesület buzgó titkára, *Bárdos József*, abból az alkalmából, hogy az u. n. apácaclepke és az u. n. bucsujáró hernyó elszaporodásáról érkezik hír, meleghangú felhívást intéz az „Esztergomi Friss Ujság“-ban az érdekelt közönséghez. — Jelzi, hogy az emberi kezek által tehető irtási módok igen kevés reménnyel kecsegtetnek, ha csak nem sietünk a kártékony rovarokat s férgeket pusztító hasznos madárvilág elszaporítására és védelmére is. Fészkelők, etetők létesítésére buzdít s igen helyesen mondja, hogy: nem elég ebben az egyesek buzgalma, hanem kell, hogy abban mindnyájan résztvegyünk.

IRODALOM.

A Pécsen székelő „Mecsek Egyesület“-től most jelent meg a szokásos díszes és érdekes Évkönyv az 1909. évről.

Ennek a tevékeny egyesületnek tudvalevőleg „Madárvédő osztálya“ is van, melynek elnöke *Váradi Ferenc*, titkára *Róna Jenő*

Ez osztály jelentéséből kiemeljük, hogy az érdeklődés ébrentartására az osztály az idén is megtett minden lehetőt. Különféle helyeken állatvédelemre vonatkozó táblákat helyezett el, következő felirással: „Csak a szivtelen és tudatlan nem védi a hasznos állatokat és éneklő madarakat“. Törekedett gyakorlati eredmények elérésére is, úgy a madárvédelem, mint általában az állatvédelem terén. Kivitte, hogy az ebeket ne sodrony, hanem a *Krump Miklós* Á. V. E. 1-ső titkár által, *Sopronban*, konstruált gummival bevont hurokkal fogják el.

Állatkinzási kihágások se kerültek ki figyelmét s ezeknek elejét venni s illetőleg megtoroltatni nem

késétt. Az irodalom terén is szolgálta az osztály az ügyet s a Gyermek Naptár című közismert nyomtatvány ingyenes kiosztásával is hozzájárult az ügy előbbviteléhez. Még kisebb-nagyobb összegű gyűjtő-iveivel s perselyeivel beszedett adakozások iránt is sikeresen tett lépéseket. Örömmel üdvözöljük most is a „Mecsek Egyesület“-et ezen tevékenységében és még jobb sikereket remélünk a jövőben attól. Vezetősége és Pécs város minden szépre és jóra kapható közönsége erre kész garancia.

Mo.

„A gazdasági tudósítók évkönyve 1910. évre.“ (A m. kir. földmivelésügyi miniszter 1910. évi 2. számú kiadványa. Ára 1 korona.) Igaz ugyan, hogy e mű, mely majdnem 700 nyomtatott oldal terjedelmű, első sorban azon tudnivalók publikálására helyez sulyt, amelyek kivált magukat a gazdasági tudósításokat érdeklik, ámde oly sok egyéb, közérdekű s kivált gazdasági érdekű adat is van benne, hogy mezőgazdasággal és állattenyésztéssel foglalkozó is valóban alig nélkülözheti e becses utmutatást.

Szó van benne első sorban minden, a gazdasági tudósítói intézménnyel kapcsolatos kérdésekről, de szó van a mezőgazdaságot és mezőrendőrséget illető törvényről is. Szó van továbbá a földm. miniszterium és a mezőgazdasági intézmények működéséről és személyi beosztásáról; szó van mezőgazdasági hasznos tudnivalókról; minden rendbeli szakközeg név- és lakjegyzékéről; gazdasági tudósításokról, közgazdasági előadókról, rovarkár-tudósítókról, az állatvédelmi kérdésekről; a földmivelésügyi miniszteriumról és az ország egyéb e kérdésbe vágó intézményeiről.

Szóval egész remek, nagy szabású tárháza tárul elénk e feltűnő olcsó áron kapható könyvben a mezőgazdára, állatbarátra érdekes dolgoknak, úgy, hogy egyenes veszteségnek kellene nyilvánítanunk, ha olvasóink és egyesületünk és szövetkezetünk oly tagjai, kik dijtalanul nem juthatnak e rendkívül becses könyvhöz, azt be nem szereznék.

M. K.

„Aquariumi tanulmány“. Iria Krenedits Ferenc miniszteri segédtitkár. 128 oldal. 5 műmelléklettel és több ábrával. A nemzetközi irodalom nem szűkölködik ide vágó művekben, magyarban azonban ez az első figyelemreméltó munka.

Szerző széles ismeretkörben, nagy olvasottsággal fegyverkezve, igen vonzó modorban tárja elénk a mesterséges hal-tartányok, az aquariumok világát kicsiben és nagyban s annyi érdekeset, annyi fontost mond el e tárgyban, hogy valóban lebilincsel bennünket, érdeklődő olvasókat.

Pompás előadással értekezik szerző könyvében az aquariumok keletkezéséről általában; a halak életéről; a szobai aquarium létesítéséről; a különféle hal-fajokról és fajtákról; a külföldi különleges halakról; a hal korcsairól; az aquariumi segédeszközökről; az aquariumi halak etetéséről, gondozásáról; e halak ellenségeiről; ezen halaknak elevenen való szállításáról s végül a tengeri zoológiai állomásokról és aquariumokról.

A szép képek hazai és külföldi halkülönleges-

ségeket s egyéb idevágó dolgokat ábrázolnak. Ezek közül egyet e helyen bemutatunk.

Az érdekes könyv ára 3 korona, lapunk előfizetőinek és egyesületünk tagjainak 1 korona. Megrendelhető szerzőnél, Budapest, földmivelésügyi minisztérium.

Mo.

SZEMLE.

Kutya-, macska- és lólakomák. A nem mindig kifogástalan eszközökkel összeharcsolt amerikai milliárdos vagyonok tulajdonosai a lehető legőrültebb módon igyekeznek a világ előtt tanúságot tenni pénzük létezéséről. Mindig új és új hóbortokkal lépnek elő, csak hogy észrevegyék őket és vagyonukat. A csikágói Harry Saudwers pl. „Toby“ nevű setterje aláírásával, a legjobb házakból való 200 kutyát hívott meg lakomára. Ezt követte a macskakedvelő Chex de Soxtan. Angoramacskájuk születésnapja alkalmából Soxtan és neje számos macskát hívtak meg ebédre, melynek menu-je: tejből, borjuszletekből, fagyalaltból és csokoládéból

állott. Stecher milliárdos a lovakat szerepeltette. Stecher azonban — a „Berliner Tageblatt“ szerint — tultett valamennyin, mert a lakomán nemcsak lovak, hanem frakkos urak és diszbe öltözött hölgyek is részt vettek.

—d—

A szegekkel való patkolás. Jóllehet a patkónak szegek segélyével való felverése nem ritkán lókinzásra ad alkalmat, (gondoljunk csak az elevenbe kerülő szegre, az u. n. megnyirazásra, nem is említvén, hogy a szegek a pata szarufalát erősen rongálják) igen nagy idők óta van általános használatban. A szeggel való patkó-felerősítést, mint a „Hufschmied“-ben olvassuk, először a gallok a IV. és VII. század közötti időben alkalmazták. A leletek legalább ezt bizonyítják. Ez idők előtt az u. n. lósaruk (hipposandal-ok) voltak használatban, melyeket egyszerűen felkötötték a patákra. Persze más régi népek is csakhamar rájöttek arra, hogy a patkót tartósan és kisikamlás ellen is alkalmasan csak szegeléssel lehet felerősíteni. Helyes, szakértelmes patkolást feltételezve, ma már nem is esik állatvédelmi szempontból sem kifogás alá a szegekkel való patkó-felerősítés.

Mo.

Háládatlan rendőr-kutya. Kiewben napirenden voltak a betörések. A rendőrfőnök arra határozta el magát, hogy idomított rendőr-kutyát vesz igénybe a tettesek kiszimatolására. Hozatott is egy ily kutyát s azt a használatba vételig átadta tartásba egy *Dragomirov* nevű embernek.

Csakhamar alkalom adódott az eb szimatjának felhasználására.

Mint a „Néplap“ írja, egy ékszerész-boltot kiraboltak. Megjelent hát ott a rendőri küldöttség és a kutyával megszagoltatta az ellopott ékszerek ott heverő dobozait. Egyszer csak, előbb körülszaglászva, ráugrik az eb a szintén jelenlevő *Dragomirov*-ra. Eleinte azt hitték, hogy az ember előzőleg talán hozzányult valamelyik dobozhoz s ezért jelzi az eb *Dragomirov*-ot tettesül. A pénzszekrényt szagoltatták hát meg az ebbel, melyhez előzőleg senki sem nyulhatott a jelenlevők közül. A kutya újra *Dragomirov*-ra ugrott s kisült a házkutatásnál, hogy a betörő és rabló tényleg ő volt.

Háládatlan cselekedet volt ez a kvártélyt, kosztot adóval szemben, de kifogástalan másképen.

A lovak szemellenzójének alkonya. Annyit irtunk már a lovak szemellenzójének káros voltáról, annyiszor hangsúlyoztuk az ellenzőnek a szem látóképességére való káros voltát, hogy már régen nem volna sehol sem szabad használni a ló látóképességét veszélyeztető ezen szerszámot. Hazánkban mégis mindenütt használják. Németországban ellenben egymásután adják ki a tiltó rendeleteket a szemellenző használatára vonatkozólag. Így legújabb 1910. január 1-én Hamburgban lépett életbe egy ilyen rendelet, amely nem törli el ugyan radikálisan a szemellenző használatát, amennyiben egyelőre megengedi még az olyan szemellenző használatát, amelyik annyira eláll a ló fejétől, hogy a látást semmiként sem zavarja. A szűk ellenzőt azonban egészen eltávolíttatja. Így azután hovatovább szaporodnak azon német városok, melyek a köz használatára szánt kocsik lovaira nézve a szemellenzőt betiltják.

Legelső volt Berlin, amely a Droscke-lovakon a szemellenző használatát beiltotta. Majd következett Düsseldorf, Ostrowo, Aachen, Königsberg, Kassel. Miután most már ezen városok tilalmi bizonyítják, hogy a ló ellenző nélkül is éppen olyan jó szolgálatot tesz, miután ellenző nélkül a szem tengelye nem zökkenhetik ki természetes helyzetéből mesterségesen s így természet-szerűleg a szem is tartósabb s az állat nem kizoztatik állandóan, itt az ideje, hogy a német városok példáját mi is kövessük s ezáltal lovaink használhatóságát hosszabb időre biztosítsuk.

K—K.

Állatok világa.

Kutyahűség. Stanleynek afrikai utjáról szóló világhírű munkájában szó van Stanley kedves kutyájáról, Randy-ról. Ez a kutya több nagyobb expedicióban hűségesen kitarított gazdája mellett, aki szerfölött szerette a hű állatot. Stanley egy rendkívül visszontagságosnak ígérkező nagy utra készülődött és mivel ennek az utnak fáradsalmaitól és veszélyeitől féltette Randyt, azt Fort Rodóban Stairs hadnagy gondjaira bízta. A hűségese állat félreismerte a jó szándékot és attól a perctől fogva, hogy gazdája elhagyta, sem ételt, sem italt nem fogadott el és rövid idő múlva éhen kimult.

HIREK.

Személyi hir. A „Wiener Tierschutz-Verein“ *Krump* Miklós urat, a soproni állatvédő egyesület főtitkárát, a madárvédelmi törekvések hathatós előmozdításáért, köszönő- és elismerő-oklevéllel tüntette ki. — *Marosi Mádaj* Izidor urat, az O. Á. V. E. elnökét, a soproni Á. V. E. tiszteletbeli elnökévé választotta.

„A Balaton madárvilágának védelméről“ címen dr. *Kukuljevic* József, m. kir. állatorvos, egyesületünk tiszteletbeli titkára, érdekes előadást tartott a „Balatoni Szövetség“ 1910. évi január 29-én Budapesten rendezett közgyűlésén.

Az etetők és fészekoduk bemutatásával kapcsolatos előadásban rámutatott Kukuljevic a madárvilág nagy közgazdasági hasznára s ráterelte a figyelmet arra, hogy a Balaton vidéke szinte önként kínálkozik a madárvédelem még kiterjesztendő terenumául. Szükségesnek tartja szépészeti és gazdasági meg humanitárius tekinteteből is azt, hogy a különben is gyönyörű Balaton vidéke még szebbé, s egyben hasznosabbá váljék a hasznos madarak nagyobb számától. Jelzi, hogy ott már eddig is tétettek szép sikerű lépések ily irányban, de kívánatosnak tartja a további fejlesztést. Az érdekes előadást nagy tetszéssel fogadta a közgyűlés.

Mo.

Az V-ik nemzetközi ornithologiai kongresszus Berlinben. A f. évi május 30. és június 4. között tartandó kongresszuson résztvesznek és előadást tartanak hazánkából *Herman Ottó*, *Csörgy Titusz*, *Schenk Jakab* és *Chernel István* urak.

Országos ebkiállítás Budapesten. A Magyar Ebtenyésztők és Ebkedvelők Egyesülete május hó 14. és 15-én rendezi első nagy kiállítását a Tattersallban gróf Serényi Béla földművelésügyi és Hieronymi Károly v. b. t. t. m. kir. kereskedelemügyi miniszter védnöksége alatt. A rendezőbizottság élén Fónagy József alelnök és Chyzer Kálmán igazgató főtitkárral Bárzcy Elek, Cseh Ödön, Graf Frigyes, ifj. Hölle Márton, lovag Kutsenbach Róbert, Malonyay Tamás, Sajó Sándor és Wirker János nagyban fáradoznak, hogy minél impozánsabban jelenjenek meg a magyar ebtenyésztők a kiállításon kiváló és szép ebeikkel.

A pozsonyi Ifjúsági állat- és növényvédő Liga. A pozsonyi állatvédő egyesület fáradhatlan buzgóságu titkára, dr. Kováts Lajos tisztii orvos kezdeményezésére az ottani terézvárosi polgári kör az iskolát végzett gyermekek és ifjak bevonásával a pozsonyi Ifjúsági állat- és növényvédő ligát alakította, mely husvét szombatján kezdte meg működését. A liga csak Pozsony város területére terjeszti ki működését, alapszabályai nincsenek. A Liga helyisége a „terézvárosi nép- és gyermekotthon.“ A Liga tagjai egyszerű fogadalmat tesznek le, melynek szövege teljesen megegyezik az Országos Ifjúsági Madárvédő Liga fogadalmának szövegével, kiegészítve a következő ponttal:

„Végre komolyan megfogadom, hogy a fákat, bokrokat és virágokat kímélem és megbecsülöm és azokat ápolni, gondozni és szeretni fogom.“

A kékszinű tagsági jegyek, számolva a németnyelvűek nagy kontingensére, részben a magyar mellett német nyelven is szólnak. A fogadalom teljes magyar nyelvű szövege után német nyelven egyetlen bekezdésben az egésznek értelme van tömören ismételve. A tagsági-jegy mindkét oldalát egy-egy csinos kiviteli tájkép díszíti.

Szerencsés gondolatnak tartjuk dr. Kováts kezdeményezését abból a szempontból, hogy az iskolát végzett gyermekeknek és ifjaknak ezen toborzásával megalakítania sikerült az Országos Ifjúsági Madárvédő Liga második fokozatát, az összekötő lánczemet a gyermekek és a felnőttek közt. De tapintatosan megoldottnak látjuk a nyelvkérdést is, mert a Liga német nyelvű tagjai ugyanegy lapon kapják és írják alá a magyar, hivatalosnak mondható szöveget, melyet egy németnyelvű összefoglaló bekezdés követ. Ilyformán meg van óva az állami nyelv elsőbbsége és elég van téve annak az előzékenységnek is, melylyel a hazánkban élő más anyanyelvűeknek tartozunk mindama téren, ahol közös érdekekről van szó.

—yi—

Udvarias kutyapecérek. Egyesületünk a múlt hónapban kapott panaszos levelet egyik kimagasló tagjától a brutális ebbefogásról s máris ennek ellenkezőjét jelenti egy másik ügybarátunk, Ecker Antal ur, a következőkben: „A budai korzón szemtanuja volt egy barátom a következő esetnek: Az uton a gypmester kocsija haladt, rendőr által kísérve, a járdán pedig egy bosnyák katonára egy tacsó kutyára társaságában, mely állatnak az ebzárlat fenforgása dacára, sem szájkosara nem volt, sem pórázon nem vezetett. A két kutyapecérlégény e látványra összesugott s az egyik kivett a

zsebéből egy zsineget és odanyújtotta a katonának. Az ámult, bámult, hogy mit akarnak ezek evvel a spárgával. Az egyik pecér megértette aztán bosnyák nyelven a katonával, hogy ilyenkor nem szabad kutyát szájkosár és póráz nélkül járatni. A katona rávetette hát a spárgát az eb nyakára s kézbe fogva azt, vezette a kutyát tovább, védekezvén, hogy sem ő, sem a gazdája nem tudta a tilalmat.“

*

Hát a törvények és törvényen alapuló rendeletek nem tudása, mint ismeretes, nem mentő eszköz, de ekként tényleg „simán“ szabadult meg az eb tulajdonosa a kutyabefogás és esetleges büntetés alól, az „udvarias“ pecérek jóvoltából. Csakhogy ha szigoruan vesszük, a pecérek törvényben gyökerező kötelességüknek eleget nem tevén, felelősségre lettek volna vonhatók.

Mo.

KÜLÖNFÉLÉK.

Állatvédők gondolatai. K. Wartenburg következőképpen elmélkedik: Sokat prédikálnak nekünk arról, hogy respektálni kell a hatóságot és a törvényeket, és mindezeket tiszteletben kell tartanunk, de megfélemlenek arról, hogy legalább is épp annyira szükséges prédikálni azt, hogy tiszteletben tartsuk a gyengeséget és tehetetlenséget, és hogy irgalommal viseltesünk az állatokkal szemben.

*

Lilli Lehmann mondja: Legjobban esnék, ha megtehetném azt, hogy se ne lássam, se ne halljam a kegyetlenül megkínzott állatok nyomoruságát; de emberi mivoltunk szigoruan megköveteli, hogy lássunk, halljunk és segítsünk.

—yi—

Sch. M. tagtársunk tagdíját a következő szép mottóval küldte be:

„Embert menteni,
Állatot védeni,
Erkölcstől tökéletesíteni,
Jóságot terjeszteni.“ Ez kell!

Helyesbítés. Mint utólag értesülünk, a kecskeméti állatvédő egyesület közgyűlésén a Hanusz Istvánról szóló megemlékezést nem (mint lapunk f. évi 3. számában közölte volt) Tormássy Dezső, hanem Szakács Ödön, az egyesület alelnöke írta és olvasta fel.

Komondor kutyát vásárolna, tiszta fajtát, himet, fiatal 10 koronáért egy ebkedvelő. Ajánlat e lap szerkesztőségébe küldendő.

Tisztavérű, szép, fiatal német vizslát és szép, fehér színű német spitzet átenged jó gazdakézbe csekély tartási díj megtérítése ellenében az orsz. állatvédő egyesület állatmenedékháza, ahol időnkint ebek, esetleg egyéb befogadott gazdátlan apróbb állatok is hasonló feltételek mellett kaphatók. Levélcím: Budapest, IX. kerület, Ernő-utca 11—13. Telefonszám 85—12.

Szerkeszti MONOSTORI KÁROLY tanár, egyesületi főtitkár,
felelős szerkesztő.

Kiadja az ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET.

Az Országos Állatvédő Egyesület

helyiségében

(Budapest IX., Ernő-utca 11—13) kaphatók:

Az okszerű madárvédelem eszközei. Irta: Chernel István, a Kőszegi Állatvédő Egyesület elnöke. Ára 30 fillér.

Az ember és a kutya. Védekezés a veszettség ellen. Irta: K. Nagy Sándor, pestvidéki kir. törvényszéki bíró. Ára 30 fillér.

Magyarország madárvédelmének története, fejlődése és jelenlegi állapota. Irta: dr. Kukuljevic József, m. k. állatorvos. 27 ábrával, 3 grafikai táblával. Ára 1 korona.

Az Országos Állatvédő Egyesület huszonöt évi működése és az állatvédelmi törekvések Magyarországon. Irta: Máday Izidor. Ára 1 korona.

Ugyanaz német nyelven. Ára 1 korona.

A szemellenzöröl. Irta: Pákozdy László. 4 képpel. Ára 20 fillér.

Állatvédők törvénykönyve. Az állatvédelemre vonatkozó összes törvények és rendeletek gyűjteménye. Irta: K. Nagy Sándor. 4. kiadás. Ára 2 korona.

Ne bánts az állatot! Az állatvédő törvények példákban. 80 képpel. Irta: K. Nagy Sándor. Ára 3 korona.

Párisi világiállítás „GRAND PRIX” 1900.

KWIZDA-féle

Restitutions-fluid

mosviz lovak számára.

Egy üveg ra 2.80 korona.

Az udvari istállóban és verseny-istállóban 40 év óta használatos, mint kitűnő erősítő szer nagyobb munka végzése előtt és után, inguladásoknál stb. — Trainingben nélkülözhetetlen.

Védjegy, címke és csomagolás szabadalmazva.

Főraktár: TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, Király-utca 12. szám és Andrássy-ut 26. szám.

KWIZDA-féle szabadalmazott

Pneumatik béklyó-dörzsszalagok

légpárnával, gummiból csak fekete színben

Béklyó-dörzsszalagok gummiból,

szürke, fekete, barna és fehér színben

4-féle nagyságban állítanak elő, és pedig bal és jobb lábakra.

Béklyók részére, a)–b)–nél mérve:

20–22 cm átmérőhöz	1. sz. kell,
23–24	2. „ „
25–27	3. „ „
28–30	4. „ „

A szabadalmazott dörzsszalagok árai:

szürke színben darabonként	1. sz. . . . K 5.50	1. sz. . . . K 5.90
2. „ . . . 5.90	2. „ . . . 6.40	2. „ . . . 6.40
3. „ . . . 6.40	3. „ . . . 6.80	3. „ . . . 6.80
4. „ . . . 7.80	4. „ . . . 7.70	4. „ . . . 7.70

Kapható: Dulcz Á. IV., Egyetem-u. 2., Freund és fia, IV., Koronaherceg-u. 3., Glass J. IV., Koronaherceg-u. 9., Hej és Strassner VIII., Múzeum-kört 10., Huzella M. IV., Váci-utca, Keleti J., Koronaherceg-u. 17., Kutschera S. VII., Rákóczi-ut 32., Olbrich I. VI., Teréz-kört 6., Weszely István IV., Váci-utca.

IFJ. KÜHNEL MÁRTON a „Magyar Ornithologiai Központ” felügyelete alatt álló

Első Magyar Fészekodu- és Madáretető-készülékek gyára BARANYA-KÁRÁSZON u. p. Szászvár. Vasut: Szászvár-Máza.

Szerződésileg kötelezve kizárólag a Magyar Ornithologiai Központ által megszabott oduminták gyártására s ennek fejében az intézet jegyét (M. O. K. betűket) alkalmazhatja odukészítményein. Gyártja a következő odumintákat és téli etetőket:

A minta: az összes odulakó cinegek (szén-, kék- és barát-, fenyves- és búbos-cinege), valamint a csuszka, fakúsz, nyaktekeres, kerti rozsdafarku fülemile és örvös légykapó számára.

B minta: a seregély, de különösen a szén-cinege, valamint az A mintánál említett madarak számára is.

C minta: négyszögletű tág bejáróval; a szürke légykapó, házi darászfarkú fülemile és a fehér barázdabilletető számára.

D minta: a búbosbanka, szalakóta, kék vadgalamb s a kisebb bagolyfélék számára.

Az A, B és D minta szerszám nélkül leemelhető fedéllel készül. Szállításnál a fedelek harántul átűtött szegekkel vannak lezárva.

Legcélszerűbb $\frac{9}{10}$ rész A és B mintát (egyenlő számban) és $\frac{1}{10}$ rész C, esetleg C és D mintát rendelni.

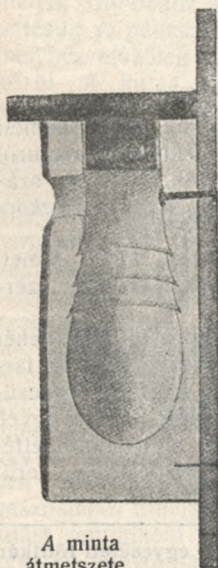
ÁRJEGYZÉK:

Fészekodu, A minta	db 85 fill.
„ B „	„ 110 „
„ C „	„ 70 „
„ D „	„ 250 „
Etető-kunyhó, lábakkal együtt	32.— K

Etető-kunyhó, csak a felső rész, lábak nélkül	18 K
Galambduc-etető	db 10 „
Etető-szekerény	10 „
Ablak-etető	2.50 „

Madárkalács, téli etetéshez, magvakból és fagyuból előállítva, $\frac{1}{2}$ kilós darabokban, 1 kgamm 1 K	5 „
5 kilós postacsomag	5 „

NB. Az árak csomagolással együtt, Szászvár-Máza vasútállomás, illetve Szászvár postahivatal, pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett értendő.

A minta átmetszete.

„Jókai” könyvnyomdai műintézet, Budapest VII., Thököly-ut 28. (Garay-bazár.)

ÁLLATVÉDELEM

Az Országos Állatvédő Egyesület tagjai és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségéhez csatlakozott egyesületek tagjai külön előfizetés nélkül, tagdíjuk fejében kapják

AZ „ORSZÁGOS ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLET“ ÉS A „MAGYARORSZÁGI
≡ ÁLLATVÉDŐ EGYESÜLETEK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZLÖNYE ≡
BUDAPEST IX., ERNŐ-UTCA 11—13. SZ. TELEFON 85—12

Ezen lap közleményeinek utánnyomását nemcsak szívesen megengedjük, hanem tisztelettel kérjük is
Megjelenik egyszer havonként
Előfizetési ára 1 évre 2 korona

TARTALOM: Meghívó. — Gyümölcsstermelés és madárvédelem. — Sodronyfészkek hasznos madarak számára. — Felhívás madárvédelemre. — *Egyesületi és szövetségi hírek:* A kolozsvári állatvédő egyesület évi közgyűlése. — A soproni állatvédő egyesület választmányi ülése. — A Sárosvármegyei Állat- és Madárvédő Egyesület választmányi gyűlése. — Az országos állatvédő egyesület körlevele az összes m. kir. tanfelügyelőségekhez. — Egyesületi apró hírek. — Kérelem a madarak és fák napjáról szóló értesítések beküldése tárgyában. — A „Madarak és Fák Napja“ tárgyában kiírt pályázat. — *Szemle:* Az „Orsz. Ifj. Madárvédő Liga“ támogatása. — *Irodalom:* „A Szentgotthárdi Á. V. E. évi jelentése az 1909. évről.“ — „Társadalmunk madárvédelme.“ — „Az állatvédelem szempontjai.“ — *Különfélék:* Állatvédelmi prédikáció. — Élőállatok boncolására vonatkozó miniszteri rendelet. — Állatkórház Aradon. — Kétértelmű tilalom. — Az Országos Ifjusági Madárvédő Ligába ujabban beléptek. — Helyreigazitások.

Meghívó.

Az Országos Állatvédő Egyesület rendes évi közgyűlése, a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetségének nagygyűlésével egyetemben f. évi május hó 22-én d. e. 10 órakor, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület nagytermében (IX., Köztelek-utca 8) fog megtartatni.

Napirend: 1. Elnöki megnyitó. 2. Az O. Á. V. E. és a M. Á. V. E. Sz. mult évi működéséről titkári jelentés. 3. A M. Á. V. E. Sz.-hez csatlakozott új egyesületek bejelentése. 4. Az O. Á. V. E. 1909. évi pénzkézelésének és vagyonmérlegének bemutatása. 5. Az O. Á. V. E. számvizsgáló bizottságának jelentése. 6. Az O. Á. V. E. 1910. évi költségvetése. 7. A Bizony Emil-féle hagyaték tárgyában a válaszmány javaslata. 8. Az O. Á. V. E. számvizsgáló bizottságnak megválasztása és a válaszmány kiegészítése. 9. Esetleges indítványok, melyek előzőleg az O. Á. V. E. és a M. Á. V. E. Sz. elnökségéhez beadattak.

Budapest, 1910. évi május hó 7-én.

Az Országos Állatvédő Egyesület és a Magyarországi Állatvédő Egyesületek Szövetsége.

Gyümölcsstermelés és madárvédelem.

Ismételve hangsúlyoztuk, hogy a gyümölcsöseinkben kárttevő rovarok vagy bogarak, hernyók stb. ellen semminemű irtószerek alkalmazása sem vezet célhoz oly biztosan, mintha a rovarokkal élő madarak közreműködését tudjuk magunknak megszerezni. A rovarok irtására ajánlott szerek mindenekelőtt költségesek és költséges azok alkalmazásának módja is. E szerekkel való eljárás jobbára nagy figyelmet igényel és ennek hiányában elég gyakran költséges eljárásunk eredménytelen marad. De legkedvezőbb esetben is a rovarirtószerek által elérhető siker nem állandó, hanem ad infinitum ismétlést igényel.

A gyümölcsösökben kárttevő rovarok ellen olcsó, biztos és állandó orvoslási módot csak a madarak munkája nyújt. A rovarvédő madarakat kell gyümölcsöseinkben kimélni, megvédelmezni és szaporítani. Ezt tanítja a ma már nagy tökéletességre fejlődött gyakorlati madárvédelem.

Ennek alkalmazása áll érdekében a gyümölcsfákat és csemetéket tenyészítő faiskola-kertésznek, majd vállalkozónak is, aki természetesen gyümölcsfa-csemetéknek annál nagyobb kelendőségére számíthat, minél inkább boldogulnak vevői, azaz a gyümölcsstermelő, aki amugy is sok mindenféle akadályllyal kell, hogy megküzdjön, jóval nagyobb bizalommal vállalkozik, ha megmenekül oly jelentős bajtól, mint amilyen a rovarok kártétele.

Előttem fekszik B. Müllerklein (Maina melletti Karlstadtban) faiskolatulajdonosnak egy igen érdekes körlevele, mely tanúságot tesz arról, mily nagy sulyt fektet a nevezett a madárvédelem terjesztésére.

Az egyik körlevélnek a címe: „Gyümölcsstermelés